

Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech, příspěvková organizace

**Vlastivědné muzeum
Dr. Hostaše v Klatovech**
příspěvková organizace

Návrh libreta pro novou stálou expozici v hlavní budově muzea, Hostašova 1, 339 01 Klatovy IV.

Duben–červen 2021

Mgr. Luboš Smolík
ředitel Vlastivědného muzea
Dr. Hostaše v Klatovech, p. o.

Expozice „Historie Klatovska“, jež byla slavnostně zpřístupněna 16. února 1996 a deinstalována během roku 2016, byla třetí stálou výstavou, kterou muzeum nabízelo veřejnosti za dobu svého působení v hlavní budově v Hostašově ulici.

Původně budova městské spořitelny hned po dokončení v roce 1907 poskytla část svých prostorů klatovskému muzeu, a to zde představilo výběr ze sbírek archeologických, národopisných a uměleckoprůmyslových. Existence expozice byla násilně přerušena v roce 1944, kdy okupační orgány využívají objekt pro policejní účely.

V poválečných letech 1946–1951 je postupně dokončována a zpřístupňována nová expozice. Rozčleněna byla na národopisné oddělení, oddělení prehistorické a historické archeologie, numismatické oddělení, na instalaci expozice „Historie našeho města“ a „Klatovský slavn“, jímž byl složen hold chvály všem vynikajícím osobnostem, které se v Klatovech nebo na Klatovsku narodily, popřípadě zde žily. Špatný technický stav muzejní budovy uzavřel tyto expozice v roce 1971.

Po náročné rekonstrukci objektu v letech 1985–1994 slouží hlavní budova muzea opět veřejnosti. Zájemci zde mohou navštívit knihovnu a studovnu, k dispozici je audiovizuální sál pro aktivity kulturně-výchovné činnosti, výstavní sály poskytují kvalitní prostředí pro krátkodobé i stálé expozice. Již zmíněná expozice „Historie Klatovska“ se nacházela ve druhém podlaží, kde tým odborných pracovníků nabídl výklad historie regionu na základě vybraných dokladů hmotné kultury, písemných pramenů či reprodukováných reálií z terénu jihozápadních Čech. Tato expozice představila reprezentativní výběr předmětů z bohatého sbírkového fondu, který má počátek již v 60. letech 19. století.

V úvodní části expozice, kterou secesní budova umožnila instalovat v prostorných chodbách, byla připomenuta historie muzea a jeho významné sbírkové kolekce pěti tematickými celky, mezi kterými nechyběly osobnosti spjaté s muzeem, české hračky, české sklo i knihovna a archiv muzea.

V hlavních sálech byl představen současný stav poznání regionální historie od nejstaršího osídlení našeho kraje až po současnost, od pravěku přes gotiku, renesanci, baroko, osvícenství až po 19. a 20. století.

Artefakty vystavené na chodbě dokládaly skutečnost, že muzeum je aktivním výzkumným a sbírkotvorným organismem. Tři námětové celky – archeologie, hračky i knihovna a archiv – byly dokladem, že zmíněné obory se nejaktivněji rozvíjely po celou dobu existence klatovského muzea.

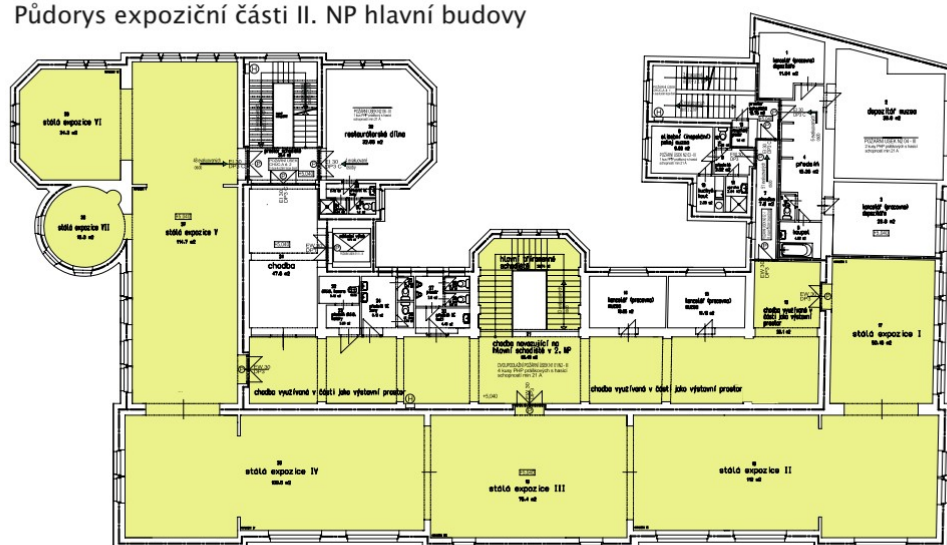
Poslední expozice prezentující nástin vývoje Klatovska nebyla jen zúročením dvouleté intenzivní práce příprav a realizace instalace, ale také sbírkotvorné, badatelské a výzkumné činnosti pracovníků muzea, jejich spolupracujících kolegů a především našich předchůdců v bohaté, téměř stotřicetipětileté předcházející historii ústavu.

V letech 2016–2017 byla popisovaná expozice postupně nahrazena stálou výstavou na chodbě II. NP muzea: Muzeum dětem, výstava hraček a loutek ze sbírek muzea; v expozičních sálech pak trojvýstavou Sběratelé, mecenáši, muzejníci, resp. cyklem výstav složeným z částí Mecenáš muzea Ševcovic – výstava k poctě klatovského rodáka, který muzeu věnoval zajímavou sbírku uměleckých předmětů; Věci všední, přesto neobyčejné – výstava z nejrozsáhlejších sbírkových souborů, které byly klatovskému muzeu věnovány a Zakladatelé moderní regionální historiografie / Hostaš, Vaněk, Vančura a jejich spolupracovníci – výstava věnovaná historikům a sběratelům našeho muzea. Zpřístupnění uvedených výstav plánuje muzeum do 19. září 2021.

V letech 2015–2021 přistoupil kolektiv odborných pracovníků Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech, p. o., k postupné přípravě zcela nové expozice, která by měla být zpřístupněna patrně někdy na konci roku 2023.

Expozice má za cíl specificky muzejními prostředky s využitím hmotných, písemných a

Půdorys expoziční části II. NP hlavní budovy

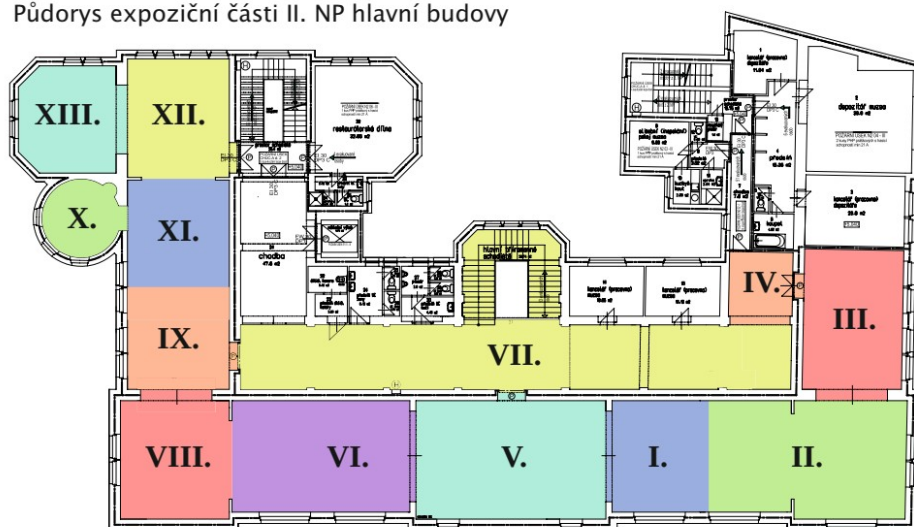

obrazových pramenů přiblížit široké i odborné veřejnosti dějiny města Klatov a jeho nejbližšího okolí.

Současný obsahový návrh nové expozice vychází především z konzultací nového pojetí expozice v letech 2018–2021 a členění prostor expozičních sálů do několika celků, které vycházejí z logického prostorového členění druhého nadzemního podlaží (cca 649 m²). Návrh nové expozice je v libretovém zpracování rozdělen na následující části:

- expoziční sál č. I.	Doba kamenná – paleolit, mezolit, neolit, eneolit	37,30 m ²
- expoziční sál č. II.	Doba bronzová, doba železná, doba římská a doba stěhování národů	74,66 m ²
- expoziční sál č. III.	Počátky raně středověkého osídlení Klatovska (6.–12. století); předlokační osídlení, založení města Klatovy, nejstarší město	50,16 m ²
- expoziční sál č. IV.	Středověké město a okolí; šlechta	28,10 m ²
- expoziční sál č. V.	Retrospekce historických expozic	75,40 m ²
- expoziční sál č. VI.	Novověk	66,81 m ²
- expoziční sál č. VII.	Časová osa – Historické mezníky v životě města	80,40 m ²
- expoziční sál č. VIII.	Vesnice	42,68 m ²
- expoziční sál č. IX.	Vojenské posádky a války v novověku	35,95 m ²
- expoziční sál č. X.	Klatovská madona	16,30 m ²
- expoziční sál č. XI.	Církev a náboženství (Klatovy zbožné, křesťanství a judaismus)	37,66 m ²
- expoziční sál č. XII.	Měšťanské Klatovy – Novověk II. – industrializace	41,08 m ²
- expoziční sál č. XIII.	Kulturní a společenský život	34,30 m ²

Půdorys expoziční části II. NP hlavní budovy

Posloupnost jednotlivých témat naznačuje i budoucí návštěvnickou trasu v expozici: po vystoupení po hlavním schodišti vejde budoucí zájemce o expozici do hlavního sálu (V.), odkud bude pokračovat vlevo do sálů č. I., II., III. a IV.; z chodby II. NP (expoziční prostor č. VII.) pak opět vejde do hlavního sálu a vydá se vpravo ve směru prohlídky v sálech č. VI., VIII., IX., XI., X., XII, a XIII.; z uvedených sálů se vrátí opět na chodbu II. NP. Návštěvník tak absolvuje exkurzi k historii regionu od nejstarších dějin osídlení až po moderní dějiny současného Klatovska. Expozice by měla historické události pouze naznačit prostřednictvím sbírkových a expozičních předmětů (kopie, modely, rekonstrukce apod.). Předpokládáme totiž rovněž využití interaktivních možností seznámení návštěvníka s obrazovým materiálem prostřednictvím techniky a moderních expozičních prostředků.

Libreto i přes obecnější formu vychází z konkrétních představ autorů této dokumentace a budoucího scénáře. Těžištěm expozice budou především předměty ze sbírkového fondu Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech, p. o. Výpůjčky dalších předmětů z jiných institucí budou omezeny na minimum a spíše se předpokládá zhotovení jejich kopií či replik. V libretu je uváděn obecný historický vývoj a následně předpokládané možnosti prezentace popsaných jevů. Konkretizace historického vývoje bude zpřesněna v budoucím scénáři expozice, jehož obsahová forma bude dohodnuta s autorem projektové dokumentace expozice (Návrhu provozní koncepce, výstavního scénáře a architektonicko-výtvarného řešení expozice „Z dějin města Klatovy a nejbližšího okolí“).

S autorem této dokumentace bude v další fázi spolupráce rovněž dohodnuta forma popisů, např. pomocí krátkých výstižných textů a jejich zvýrazněním dle důležitosti a popisky přímo u jednotlivých předmětů.

Odborní pracovníci klatovského muzea, kteří pracují na přípravě budoucí nové expozice, mají upřímný zájem na tom, aby se výtvarněprostorové řešení expozice soustředilo především na prezentaci sbírkových předmětů (popř. jejich kopií, rekonstrukcí a modelů), aby se to dělo zvláště jejich vystavením ve vitrínách, které by navíc měly být výrazově obdobné pro všechny expoziční sály (např. i o různých velikostech; pro jednotlivá témata se mohou ale lišit např. barevností, materiálem rámu, tvarem, barevností a pojetím popisky; vitríny by také měly být konstruovány s ohledem na snadnou možnost otevření a očistu vnitřního prostoru a předmětů i s ohledem na celkovou údržbu tohoto druhu výstavního nábytku; mělo by jít o vitríny, které zaručí rovněž bezpečnost vystavených předmětů).

Využití digitálních prostředků bude v nové expozici pouze doplňujícím prvkem, nikoliv dominujícím prostředkem prezentace. V nové expozici bude také dostatek odpočinkových míst (míst k sezení).